

ETTORE MOSCHINO

ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ΚΑΙ ΙΖΟΛΔΗ^(*)

(Τὴ στιγμή πού παρουσιάζεται ὁ ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ἀπὸ τὴ μεγάλη θύρα τοῦ βάρους, ἡ Βραγγιάνα προσκλίνεται στὴ Ρήγισσα καὶ φεύγει ἀριστερά. Ὁ Τριστάνος μένει μιὰ στιγμή ἀκίνητος στὸ κατώφλι.)

- ΙΖΟΛ. Ἔλα, γλυκέ μου ἀφέντη· σὲ προσμένω!
- ΤΡΙΣ. Ρήγισσα! μὰ γιατί μὲ λὲς ἀφέντη;
Δὲν εἶμαι γὰ ραγιάς σου καὶ βασάλλος;
ὁ δοῦλος ὁ πιστός, πού σκύβει ὀμπρός σου;
Καὶ σὺ δὲν εἶσαι τῆς αὐγῆς τὸ ρόδο,
καὶ ὁ χρυσαϊτός, πού ἔχει θρόνι τὰ νέφη;
- ΙΖΟΛ. Ὁ χρυσαϊτός ἀστράφτει μέσ' στὸν ἥλιο,
κ' ἐγὼ στὸν ἥσκιο γέρνω!
- ΤΡΙΣ. Λόγια ἀκούω
παράξενα. Ποτὲ μὲ τόση πίκρα
δὲ μίλησες. Μὰ τί καημὸς σὲ θλίβει;
- ΙΖΟΛ. Μὲ θλίβει ὁ ἀέρας καὶ τὸ χῶμα τοῦτο
καὶ τοῦ κορμιοῦ μου ἡ κούραση, — ἡ ζωή μου.
- ΤΡΙΣ. Δές με, κυρά, καὶ βάλε στὴ ματιά σου
καὶ τὴν καρδιά σου. Τί σὲ βασανίζει;
- ΙΖΟΛ. Φίλε μου, φίλε! ὁ τρόμος ὁ δικός σου!
- ΤΡΙΣ. Κ' ἐγὼ ποιός εἶμαι, καὶ σοῦ φέρνω τρόμο;
Ἄνήμερο θεριὸ μὲ βλέπεις νάμαι,
ἢ μῆμος μισερὸς, ἢ μὴν τὸ στόμα
μοῦ γέμισεν ὁ βοῦρκος τῆς ἀμάρας;
- ΙΖΟΛ. Ὅχι, τὸ στόμα σου εἶν' ἀγνό, καὶ σειέται
καὶ λάμπει στὸ κεφάλι σου, τὸ κράνος,
σὰν πολεμῆς, ἴδιο τοῦ ἡλίου ἢ σφαίρα,
καὶ δέντρο λιγερὸ μοιάζεις στὴν ὄψη.
Μὰ σὲ τρομάζω, σὰν τὴν ὥρα πού εἶδα
τὸ δυνατό μου θεῖο, τὸν Ἀμορόλδο,
πεσμένο ἀπὸ τοὺς χτύπους τοὺς δικούς σου
καὶ στὸ τρανό του λείψανο σκυμμένες,
ἐγὼ, ἢ μητέρα, κ' οἱ κοπέλλες ὅλες,
τοῦ σκοτωμένου ψέλναμε τὸ ἐγκώμιο,
καὶ λέγαμε: κατάρρα στὸ φονιά του!
- ΤΡΙΣ. Καὶ τώρα τί πηθεῖς; Τὸ θάνατό μου;
Ἡ ἐκδίκηση ξανάβει τὴν καρδιά σου;
Ποιός σοῦ ἔσταξε φαρμάκι; Μὴν τοῦ θειοῦ σου
τάρχαϊο σπαθὶ ξεγύμνωσες, πού τόχε
στοῦ δράκοντα τὸ αἷμα βουτηγμένο;
- ΙΖΟΛ. Τάρχαϊο σπαθὶ κοιμάται μέσ' στὸ μνήμα,
στὰ στήθια τοῦ νεκροῦ σταύροβαλμένο.
Μὰ τὸ τρανό του λείψανο διαβαίνει
αἰώνια σὺ δνειρό μου, καὶ ὄψη ἀλλάζει
αἰώνια· μὲ παγώνει, καὶ τριγύρω
ἄπειρο πλῆθος πεθαμμένους βλέπω,
καὶ σ' ὄλους μέσα — ὦ θλιβερή μου ἀγάπη! —
ἐσένα βλέπω μὲ γυρμένο στήθος
νὰ μὲ θωρῆς γλυκά, καὶ εἶμαι ὁ φονιάς σου!
- ΤΡΙΣ. Λὲς ψέμα, ψέμα! Θέλεις νὰ μὲ διώξης

ἀπ' τὴν καρδιά σου, καὶ ἀναδεύει ὁ νοῦς σου
μαῦρα σημάδια νεκρικά. Ἐγὼ δμως
δὲ σὲ πιστεύω, καὶ μακριά μου ἂν φύγης,
σὲ κυνηγῶ· κι ἂν μ' ἀπαρνιέσαι ἀκόμα,
σ' ἀρπάζω, καὶ τὸ στόμα σοῦ σφραγίζω
μὲ τὴ φωτιά πού φλέγει μου τὰ χεῖλη·
σκορπῶ στὸ πρόσωπό σου τὰ μαλλιά σου
γιὰ νὰ μεθῆσω μ' ἄνθη μαγεμένα
τῆς Ἀνοιξης, καὶ σοῦ φιλῶ τὰ χέρια,
τὶς φλέβες τὶς λιανές, τὰ γόνατά σου,
καὶ τὰ μικρά σου πόδια πού δὲν ἔχουν
βάρος, μὰ στὸ κεφάλι μὲ πατοῦνε
καὶ στέκουν ἴσια στὴ μοίρα μου ἀπάνου
σὰ σιδερένιοι στύλοι!

- ΙΖΟΛ. ὦ, τρέλα! ὦ, τρέλα!
Τί μὲ ποθεῖς, καὶ μὲ πληγώνεις ἔτσι;
Μὰ τὸ καμίνι, λέγω σου, ὅπου φλέγεις,
πού ἔχουμε ἀνάψει μὲ τὰ μαρτωλά μας
τὰ χέρια, εἶναι μαρτύριο ἄπιαστο κ' εἶναι
καπνὸς ἀπατηλός, καὶ ὄνειρο πλάνο!
- ΤΡΙΣ. Ἀχ! ἡ κακὴ καρδιά σου ὅλα τὰ ξέρει!
Τὸ φοβερὸ κρασι μέσ' στὸ καράβι
τόπιαμε, ἐκεῖ, ἀρμενίζοντας τὸ δεῖλι
καὶ δύναμη ἔχει τέτοια, πού μᾶς δένει
τοὺς δυό, ψυχὴ καὶ σῶμα, ὅσο θὰ ζοῦμε,
καὶ στὴ θανή, καὶ πέρα ἀπὸ τὸν τάφο!
- ΙΖΟΛ. Μ' ἐπίβουλα βοτάνια εἶταν βρασμένο,
κ' ἐμᾶς, — μᾶς τὸ ποτίσανε ἀπὸ λάθος!
Τὴν τρέλα ἔχουμε πιεῖ, κι ὄχι τὸ γέλιο!
Δὲν εἶναι Ἀγάπη αὐτὸ πού μᾶς σπαράζει!
- ΤΡΙΣ. Ἡ Ἀγάπη ἢ ἀθάνατη εἶναι!
- ΙΖΟΛ. Ἀπόδειξέ το!
- ΤΡΙΣ. Καὶ ἀπόδειξη, τί θέλεις; Νὰ κουρέψω
τὴν κόμη; στὸ κεφάλι νὰ σκορπίσω
στράχτη, καὶ νὰ συρθῶ μπρὸς στ' Ἅγιο Βῆμα
σὰν τὸ σκουλήκι; Τὸ αἷμα μου ὅλο θέλεις
νὰ δῆς νὰ τρέξῃ ρέμα ἀπ' τοὺς σφυγμούς μου;
- ΙΖΟΛ. Τὸ νέο βοτάνι τῆς τρανῆς Μοργάνας,
πού λυώνει κάθε μαγικὸ στρημμένο,
θὰ πιῆς, καὶ θὰ τὸ πιῶ· κι ἂν ἡ καρδιά σου
ἀνίκητη ἀπομείνῃ, καὶ ἂν ἀφέντης
τοῦ λογικοῦ σου μείνης καὶ τοῦ πόθου,
στὴ ζωὴ μου, στὴ θανή μου, καὶ στὸν τάφο
δική σου θάμαι, μ' ὅλη τὴν ψυχὴ μου,
καὶ ἀκόμα κι ἂν μὲ ζῶνανε οἱ ἀστρίτες
στὸν Ἄδη πού θὰ μ' ἔσερνε τὸ κρῖμα!
- ΤΡΙΣ. Κράξε, τὸ φίλτρο νὰ φέρον!
- ΙΖΟΛ. Ἐδῶ ναι!
(Παρουσιάζεται ἡ ΒΡΑΓΓΙΑΝΑ, φέρ-
νοντας σ' ἓνα δίσκο ἀσημένιο ἓνα ρωτὶ
φιλιδιένιο πού μοιάζει σὰν κέρατο,
καὶ δυὸ ποτήρια, καὶ τὰ πιθώνει σ' ἓνα
στρογγυλὸ τραπέζι. Ἡ Ἰζόλδη λέγει
στὴν ἄβρα.)
Φέρ' τὰ ποτήρια!

(Ἡ Βραγγιάνα γεμίζει τὰ ποτήρια καὶ
τὰ προτείνει. Ἡ Ἰζόλδη πρὸς τὸν Τρι-
στάνο.)

Διάλεξε, Τριστάνε!

(*) Κοίταξε ἀριθ. 463 καὶ 464.

ΤΡΙΑΣ. (Παίρνει ένα ποτήρι και τὸ ὑψώνει μὲ τενωμένο χέρι.)

Κύριε ὁ Θεός μου, πὺν κρατεῖς τὸν κόσμον, καθὼς κρατεῖ στὸ χέρι περιστέρι ὁ ἄνθρωπος· ἂν μπροστά σου βρῆκε χάρη, θερίζοντας τὴν πλάνη τῶν ἀπίστων, ἢ σπάθα μου· θροφή γιὰ μένα ἂν εἶσαι, — κάμε, ἢ ψυχὴ μου ἀγνότρη νᾶβγη ἀπὸ τὴν κρίση, καὶ ὑμνώντας Σε νᾶχω ἄγγιχτη πάντα τὴ θνητὴ μου Ἀγάπη!

(Πίνει τὸ κρασί τοῦ ποτηριοῦ του.)

ΙΖΟΛ. (μιμούμενη τὰ κινήματα τοῦ Τριστάνου.)

Ἄγια Παρθένα, σὺ πὺν μ' ἄγιο φέγγος φλέγεσαι ἀγνή, καὶ ἀπλώνεις καὶ διπλώνεις τὰ τεῖχη τοῦρανοῦ, σὰν ἀχνὰ πέπλα, — στὴν κρίση αὐτὴ δῶσε μου. Σὺ βοήθεια, καὶ δεῖξε Σὺ τὴ μοῖρα μου σ' ἐμένα!

(Πίνει κι αὐτὴ ἀπὸ τὸ ποτήρι της.)

(Κάτι σὰν αἰθέριο μεθῆσι καὶ γλυκὸ παραμίλημα καὶ ὄνειρευτὴ τρεμούλα κυριεύει τὰ φρένα τῶν δυὸ ἐρωμένων. Ἀλληλοκοιτάζονται σὰν ἐκστατικοὶ καὶ μαγεμένοι. Τὸ γιατροσόφι τῆς μάγισσας δὲν μπόρεσε νὰ λύσῃ τὸ πρῶτο μαγικὸ πιότὸ πὺν εἶχανε πιεῖ στὸ καράβι, τότε πὺν ὁ Τριστάνος ἔφερνε τὴν ὁμορφὴ κυρὰ στὸ Ρῆγα Μάρκο. Φαίνεται μάλιστα σὰ νὰ δίνῃ νέα θροφή στὸ φλογερό τους αἷμα καὶ στὸν ἔρωτά τους. Τώρα τὸ δεῖλι ἀρχίζει καὶ γέρνει στὴ μακρινὴ θάλασσα πὺν ἀπλώνεται καὶ φρίσσει σὰν πορφυρὴ χλαμύδα. Σκορπίζονται δεμάτια οἱ χρυσαφιές ἀχτίνες στὴ μεγάλη αἴθουσα, ὅπου οἱ ζωγραφιές στοὺς τοίχους φαίνονται σὰ ζωντανεμένες γιὰ νὰ δεχτοῦνε καὶ στεφανώσουνε τὸ ἐρωτικὸ παραμίλημα τῆς Ρῆγισσας καὶ τοῦ ἱππότη. Στὰ πρῶτα λόγια τῆς Ἰζόλδης, ἢ Βραγγιάνα ξεγλιστράει καὶ φεύγει σιωπηλὴ, χαρούμενη ὅμως, γιὰ τὸ εἶδε πὰ πὺν μένει ἀνώφελο τὸ νέο μαγιωβότανο.)

ΙΖΟΛ. Τριστάνε, πὺν εἶμαι; πὺν εἶσαι;

ΤΡΙΑΣ. Ἰζόλδη, Ἰζόλδη!

σ' ἀναζητῶ μὲ μάτια θαμπωμένα· πὺν εἶσαι;

ΙΖΟΛ. Δὲν εἶν' ἐδῶ τῶραῖο καράβι, πὺν λάμπει ἀπ' τὴν Ἰρλάντα; — Μιὰ κορώνα ἔβαλ' ἐδῶ ἢ μητέρα μου, καὶ τόσα φορέματα ὅσοι μῆνες, καὶ ξαμίτια τῆς Ταρταριάς· κ' ἔβαλε καὶ μιὰ ζώνη χρυσή, μ' ὀγδόντα περαστὰ πετράδια, κ' ἔβαλε κ' ἓνα μαγικὸ βοτάνι.

Ἐδῶ δὲν εἶναι ἢ νυφικιά μου τέντα, καὶ τᾶρμενο μὲ τὸ μεγάλον ἡσκιο πὺν κρύβει μέσα τὴ μορφὴ τοῦ Χάρου;

ΤΡΙΑΣ. Τᾶρμενο ἐδῶ ἔναι, κ' ἢ τέντα σου ἐδῶ ἔναι, μὰ λάμπει μέσα ἢ μορφὴ τῆς Ἀγάπης! Κοίτα καὶ χαίρου! Ἀπ' τὸ αἷμα τῆς καρδιάς μου χλωρὸ δεντρὶ φυτρώνει, μ' ὅλα τᾶνθη

στεφανωμένο, καὶ πετᾶει βλαστάρια, πὺν πλέκει στὴν καρδιά σου, καὶ στὸ νού σου, καὶ στὸ γλυκὸ σου πόθο!

ΙΖΟΛ. Ἄχ! κάθε ἀγῶνας

μάταιος. Ζῆ, τὸ ἐρωτικὸ βοτάνι, καὶ ξανανθίζει ὀλόφεγγο, καὶ ἀστράφτει! Στὴν κόμη καὶ στὸ μέτωπο ἓνα φέγγος λάμπει, καὶ νά! γύρω μὲ ζώνουν πλῆθος οἱ σπίθες, καὶ τυλίγει τὸ κορμί μου χιτώνας ὀλοπόρφυρος, πὺν μοιάζει σὰν ὑφαντὸς μὲ θεῖον αἷμα! — Ὁμίμενι, Τριστάνε! πὺν δὲν πίστευε ἢ καρδιά μου! Σφάξε με, πόμπεψέ με, παιδεψέ με! Μ' ἀνοῖξε πρῶτα τὴ γλυκεῖά σου ἀγκάλι, καὶ σφίξε με στὰ στήθια, ὡς πὺν ἢ καρδιά μου νὰ σπάσῃ καὶ νὰ κλάψῃ μ' ἓνα κλάμμα τόσο γλυκὸ, πὺν δὲν τὸ θρήνησε ἄλλη!

ΤΡΙΑΣ. Ἰζόλδη μου, σὲ συχωρῶ. — Σοῦ ἀνοίγω τὴν ἀγκάλια μου. Σοῦ εἶχα τραγουδήσει: «Γλυκεῖά μου ἀγάπη, κάμε τὸ ἔλεός σου, καὶ μὴ μ' ἀπαρνηθῆς, πὺν εἶσαι γιὰ μένα τὸ ἄλικο ρόδο, νερὸ καὶ θροφή μου!» Ἐπιασε ἢ εὐκὴ μου, κ' ἂν τὰ οὐράνια σκίσουν, κ' ἂν πεταχτοῦνε ἀπὸ τὴ γῆ σαῖττες, ἓνας σὲ δυὸ κορμιά πάντα θὰ ζοῦμε, στὰ πέλαγα, μὲσ' στὰ νησιά, στὰ δάση, στὸ χαραμέρι καὶ στὸ γέρμα τοῦ ἡλιου.

ΙΖΟΛ. Στοῦ ἡλιου τὸ γέρμα, πὺν γυρνοῦν οἱ ὄρες, στὸν κόρφο του θὰ μᾶς κοιμίζῃ ὁ λόγγος· ἢ τυφλὴ Νύχτα, οἱ ἄνεμοι κ' οἱ μπόρες, θὰ λάμπουνε γιὰ μᾶς, σὰν τὴν αὐγούλα.

ΤΡΙΑΣ. Μὲ τὸ τραγούδι θὰ ξυπνῶ τᾶηδόνια, τὰ βατοπούλια καὶ τοὺς ἄσπρους γλάρους· καὶ στοῦρανοῦ τὸ διάφανο σεντέφι, γλυκὰ θὰ φτερογίζουν τὰ φιλιὰ μας.

ΙΖΟΛ. Καὶ θὰ γυρῶς τὴν ἀνθισμένη αὐγούλα μὲ τῆς δροσιάς τᾶστέρια ραντισμένος: ξεψύχησε στὴ σπάθα σου ἢ λαφίνα, μὰ ἐγὼ στὴν ἀγκάλια σου ζωντανεύω!

ΤΡΙΑΣ. Κοιμᾶσαι, κ' ἢ μορφὴ σου εἶν' ἄσπρο κρῖνο, τὰ μάτια σου δυὸ γιούλια εἶναι κλεισμένα! Γέρνει τὸ δεῖλι· κ' ὁ ἡλιος μὲ ἀρμονία τὸλόμορφο κορμί σου χρυσοντύνει.

ΙΖΟΛ. Ἀνάφτει ὁ κλῶνος, καὶ σ.ιθίζει ἢ φλόγα...

ΤΡΙΑΣ. Κ' ἢ ἀγράμπελη τὸν πλάτανο ἀγκάλιαζει...

ΙΖΟΛ. Κ' εἶναι ὅλη μου ἢ ζωὴ στὴν ἀγκάλια σου...

ΤΡΙΑΣ. Ὅλη ἢ ψυχὴ μου στὸ γλυκὸ σου στόμα! (Οἱ δυὸ ἐρωμένοι ἀγκαλιάζονται καὶ φιλιοῦνται τρελά. Στὸ βραδυνοὸ σκοτάδι πὺν τοὺς περιτυλίγει, κομμένο πότε-πότε ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἀναλαμπές τοῦ ἡλιου, ἀκούεται ὁ ἀνασασμὸς ἀπὸ τὰ στήθια τους. Ἀξαφνὰ ὅμως ἢ Ἰζόλδη, σὰ νὰ κυριεύεται ἀπὸ ξαφνικὴ τρομάρα, τινάζεται πέρ' ἀπὸ τὸν Τριστάνο.)

ΙΖΟΛ. Τριστάνε! ὦϊμέ, Τριστάνε!

ΤΡΙΑΣ. Τί τρομάζεις;

ΙΖΟΛ. Σὰ σύρσιμο σαῖττας πὺν ξαμώνει στοῦ δοξαριοῦ τὴν κόρδα!

ΤΡΙΑΣ. Ὁνειρο βλέπεις!

Είναι ἡ καρδιά μου καὶ χτυπάει!
 IZOΛ. (μὲ πνιγμένη κραυγή.)
 ὦ! ὁ Ρήγας

μᾶς βλέπει!
 ΤΡΙΣ. Ἰζόλδη!
 IZOΛ. Κοίτα! στὸ σκουτάρι

καθρέφτισε ἡ ἀχτίδα τῆ μορφῆ του!
 Ἔλα! Κρύψου!

ΤΡΙΣ. Ὅχι! ἐδῶ θὰ τὸν προσμένω,
 μὲ τὸ σπαθί, ποῦ ἐσὺ μοῦ τόχεις ζώσει!

Πήγαινε! φύγε!
 IZOΛ. Κ' ἐγὼ τὸν προσμένω!
 (Ὁ Τριστάνος ἔχει γυμνώσει τὸ σπαθί καὶ μένει ὀρθοστυλωμένος καὶ ἀσάλευτος. Ὁ ΡΗΓΑΣ ΜΑΡΚΟΣ χυμίζει μέσα στὴν αἴθουσα. Κρατεῖ τὸ θυμὸ του μπρὸς τὴν ἀτάραχη περηφάνεια τῶν νέων. Ἡ φωνὴ του ὅμως θὰ φανερώνη τὴν κρυμμένη φοβέρα καὶ τὴν εἰρωνεία ποῦ πληγώνει.)

P.M. Ξεσπάθωσες;
 ΤΡΙΣ. Τὸ βλέπεις!

P.M. Νὰ φυλάξῃς
 κανένα ἀθῶο!

ΤΡΙΣ. Μιὰ ἐλπίδα!
 P.M. Μιὰ κατάρα!

(Πρὸς τὴν Ἰζόλδη.)
 Ἰζόλδη, ἡ ὥρα τοῦ σπερνοῦ σημαίνει,
 κ' ἡ βία ψέλνει τὸν ψαλμό.

IZOΛ. (παγερά.)
 Πηγαίνας.
 (Φεύγει. — Ὁ Τριστάνος ξαναβάζει τὸ σπαθί στὴ θήκη. Ὁ Ρήγας ὀρμᾷ κατεπάνω του μὲ πνιγμένη φωνή.)

P.M. Μποροῦσα στοὺς ἀνέμους καὶ στὶς φλόγες
 νὰ σὲ δικάσω, σὺ ληστὴ τοῦ λόγγου,
 καὶ νὰ σοῦ κόψω τὸ λαιμό· μὰ σ' ἔχω
 γλυκό μου ἀνίψι, καὶ πονεῖ ἡ καρδιά μου
 τὰ νιάτα σου!

ΤΡΙΣ. Λές ψέμα! Εἶσαι ἀντροφόνος,
 μὰ μὲ τὸ δόλο! Τὸν πιὸ δυνατὸ σου
 σκότωσες ἀδερφό, μὰ μὲ τοῦ λύκου
 τὸ βῆμα, καὶ κανεῖς τὴ φονικὴ σου
 δὲν εἶδε τὴ σαίττα, παρὰ μόνο
 τὸ δέντρο ποῦ ἦσκιο σοῦκανε, καὶ ὁ σκλάβος.
 Γι' αὐτό, στὸν μπόγια στείλε με· μά, νύχτα,
 γιὰ νὰ μὴ δῆ τὸ πρόσωπό σου ὁ ἥλιος.
 Κι ἄς σὲ κυκλώσουν ἑκατὸ σκουτάρου
 καὶ ἱππότες ἑκατὸ, νὰ μὴν πεθάνῃς,
 στὸ κλάμα βουτηγμένος, ὅπως κλαίει
 κ' ἡ γυναικούλα σὺ βλέπει σφαγμένο
 τὰρνάκι τῆς ἡ τὸ μικρὸ τῆς λάφι.

P.M. (γελώντας ἄγρια.)
 Καὶ ποιὸς μιᾶ γιὰ δόλους καὶ κρυψῶνες;
 Ποιὸς στὸ πλευρό μου καρτερεῖ, χωσμένος,
 τὰ βλέφαρα νὰ μοῦ βαρῆνη ἡ πέτρα
 τοῦ ὕπνου; Καὶ ποιὸς γυρεῖ νὰ χωρίσῃ
 τῆς νίκης τὸ πετράδι ἀπ' τὴν καρδιά μου;

ΤΡΙΣ. Τῆς νίκης; — Ψέμα! Τὴν ὥρα τῆς γυναίκα
 σὰν πῆγα νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸ ρήγα.

τὸν κύρη τῆς, τὴν ἔδωκε μονάχα
 σὲ μένα! — τόσο ταπεινὸς ἐφάνῃς,
 ἐσὺ, στὴν πόλεμόχαρη ψυχῆ τοῦ.
 Καὶ ὡς τόσο, δὲν τὴν ἔκαμες δική σου!
 Χάρισε στὴν μορφῆ σου νέα φλόγα,
 σοῦ φώτισε ἀχτινόβολη τὸ θρόνο!
 Καὶ σὺ, σὰ σκλάβος τῆς Συριάς, στὸ βοῦρκο
 τὴ ρίχνεις! Δὲν τῆς ἀξίζαν, ἀλήθεια,
 τέτοιες λαχτάρεις καὶ ντροπές!

P.M. Τριστάνε!

Μεγαλουργὸς πὼς εἶσαι, τὸ γνωρίζω
 καὶ ὄλο μου τὸ ρηγάτο πὼς δὲ φτάνει
 νὰ σοῦ πλερώσῃ τὰθλα. Μὰ σὲ βλέπω,
 σὰν τὸ θεριὸ ποῦ καρτερεῖ τὰ γέμι·
 πρέπει νὰ σὲ χτυπήσω, καὶ χτυπῶ σε!
 Θὰ σὲ χτυπῶ στὸν κάμπο, στὴν κλεισούρα,
 πίσω ἀπ' τὸ δέντρο τὸ βουβό, στὴ βρύση,
 πρῶτ' καὶ βράδυ, ὦ, ναί! καὶ σὺ θὰ πέσῃς!
 Ὅμως, γιὰ νὰ μὴ βιάσω ἐγὼ τὰ χέρια
 στὸ αἷμα σου, σὲ διώχνω ἀπ' τὸ Ρηγάτο
 καὶ σὺ θὰ μὲ ὑπακούσῃς, μὲ τὸν ὄρκο
 ποῦ πῆρες τὸ διπλό.

ΤΡΙΣ. Στὴν ἐξορία
 μὲ διώχνεις;

P.M. Γιὰ καλό σου!
 ΤΡΙΣ. Ρήγα Μάρκο,

θὰ σὲ ὑπακούσω, ἂν ἔχῃς τέτοιο φόβο,
 καὶ ἀφοῦ σοῦ φτάνει αὐτό! Μὰ, νὰ μ' ἀκούσῃς!
 Σκουτάρι σου τοὺς φαύλους σου σπαθάρους
 κάμε· καὶ λόγῃς τρόχισε· καὶ πόρτες
 μαντάλωσε· καὶ τρίπλωσε τὶς βίγλες!
 Μ' ἀπὸ Θεοῦ μέσα μου δύναμη ἔχω,
 ποῦ δὲν τὴ νιοῦθεις, μήτε θὰ τὴ μάθῃς!
 ποῦ ὄλους τοὺς ποταμοὺς θὰ γεφυρώσῃ,
 καὶ θὰ περάσῃ ἀπ' ὄλους σου τοὺς φράχτες,
 καὶ ἂν τοὺς σηκώσῃς χίλιες καὶ χιλιάδες
 φορὲς ἀπ' τὸ κεφάλι σου πιὸ ἀπάνου!

Μάχη ποθεῖς; Μάχη θὰ λάβῃς; Φεύγω!
 (Φεύγει μὲ ὀρμὴ ἀπὸ τὸ βάθος. — Παρουσιάζεται ὁ ΑΝΤΡΕΤΤΟΣ στὴ θύρα δεξιὰ. Κακόβουλη χαρὰ φανερώνεται στὴ μορφῆ του καὶ στὸ εἰρωνικό του γέλιο.)

ΑΝΤ. Ἀνάρτης θέλει νάβῃ!
 P.M. (στρέφει καὶ τὸν κοιτᾷ ὀργισμένος,
 σὺ νὰ τονὲ σούβλισε κρυφῆ πληγῆ.)
 Τὸ σπαθί σου

δῶσε μου!
 (Ὁ Ἀντρέτος γυμνώνει τὸ σπαθί του,
 καὶ τοῦ τὸ δίνει.)

ΑΝΤ. Νά!
 P.M. Τὸ πιὸ ὁμορφο, τὸ μόνο

λαμπρό, ποῦ φῶς σκορποῦσε στὸ Ρηγάτο,
 σὰν τὴν ποτὲ ρομφαία τοῦ Ἐωσφόρου
 στὴν πύλη τοῦρανοῦ, φεύγει στὰ ξένα!
 Καὶ μένει μου ἡ ντροπὴ καὶ τὸ συντρίμμα
 τοῦ προδότη!

(Συντρίβει μὲ τὰ δυνατὰ του χέρια τὸ
 σπαθί τοῦ Ἀντρέτου, καὶ ρίχνει τὰ
 δύο κομμάτια καταγῆς.)

Νά! μάζωξέ το! Αυτό 'ναι
 ή ανταμοιβή σου!

(Φεύγει μ' ένα βλέμμα ὄλο καταφρό-
 νια, περνώντας ἀπὸ τῆ μεγάλης θύρας
 τοῦ βάρους.)

ANT. (Μένει μιὰ στιγμή σὰν ἀπολιθωμένος,
 ὕστερα σκύβει, παίρνει ἀπὸ κάτου τὸ
 κουτσουρεμένο σπαθί του, τὸ κοιτάζει
 λίγο, καὶ ὕστερα ὑψώνοντάς του μ' ἕνα
 μισερὸ γέλοιο, ὄλο φοβέρα καὶ θηριω-
 δία:)

Μὰ κι αὐτὸ θὰ φτάσῃ.
 (Φεύγει καὶ αὐτὸς ἄγριος, γοργὸς ἀπὸ
 τὴν ἀριστερὴ θύρα.)

Τελειώνει τὸ πρῶτο μέρος.

(*Ἀκολουθεῖ*).

Μεταφρ. Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΟΛΗ

Χρήσιμο τὸ ταξίδι σου στὴ Βουλγαρία μὰ καὶ χρή-
 σιμο τὸ πέρασμα σου ἀπὸ τὴν Πόλη. Εἶδες στὰ μά-
 τια μας τὴ λαχτάρα ποὺ ἔχουμε γιὰ σένα, ξανθὲ
 Κωσταντίνε, συνονόματε καὶ κληρονόμο τοῦ Κωσταν-
 τίνου ποὺ ἔχτισε τὴν Πόλη μας, καὶ συνονόματε καὶ
 κληρονόμο ἐκείνου ποὺ ὁ θάνατος του ἀπάνου στὸ
 κάστρο ἔσβησε τὴ βασιλικὴ σειρά τῶν Ρωμαίων
 Αὐτοκρατόρων, τούρκεψε τὴν Πόλη, καὶ μᾶς σκλάβω-
 σε. Ἀπὸ τότες ἕνα κομμάτι τῆς Ρωμιοσύνης ξε-
 σκλαβώθηκε, ἡ Ἑλλάδα, καὶ περνᾷς ἐσὺ ὁ διάδοχος
 τῆς, κρυφὰ κρυφά, γιὰ νὰ πᾶς νὰ χαιρετήσεις ἕναν
 ἄλλο Βασιλιά ἐνὸς ἄλλου ξεσκλαβωμένου κομματιοῦ
 τῆς Ρωμιοσύνης, τῆς Βουλγαρίας. Καὶ εἶδες τὴν κα-
 ταντιὰ μας καὶ μοιράστηκες μαζί μας γιὰ μερικές
 ὥρες τὴ σκλαβιά. Εἶδες τὴ γαλανὴ μας θάλασσα νὰ
 τὴν κοκκινίζει ἡ τούρκικια παντιέρα, εἶδες τούρκα
 τὴν Ἁγία Σοφία καὶ δάκριες. Τὸ δάκρι σου νὰ
 μὴν εἶνε δάκρι ἀδυναμίας, τὸ θέλω δάκρι θυμοῦ καὶ
 ἐκδίκησης, νὰ φουντώσει μέσα σου ἡ συλλογή, πὼς
 θὰ πάρῃς πίσω τὸ δίκιο σου καὶ δίκιο μας, πὼς
 ἀπὸ «Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων» θὰ γένῃς ἐσὺ ὁ
 γιὸς σου ἢ ὁ γόνος σου «Βασιλεὺς τῶν Ρωμαίων»,
 καὶ νικητὴς περήφανος θὰ μπεις νὰ σ' εὐλογήσῃ ὁ
 Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Νέας Ρώμης, ὁ Πατριάρχης μας.

Πόλη 18 τοῦ Γενάρη 1912

ΕΝΑΣ ΡΩΜΙΟΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ἰδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΪΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ἀρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνδρομὴ χρονιάτικη: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν
 Κρήτη δρ. 10. Γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 12.50.—Γιὰ
 τίς ἐπαρχίαι δεχόμεστε καὶ τρίμηνες συνδρομῆς (δρ.
 τὴν τρίμηνιά).—Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητὴς ἂν δὲν
 προπλερώσῃ τὴν συνδρομὴ του.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο. — Τὰ περασμένα φύλλα που-
 λιοῦνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμῇ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὄλα τὰ κίβσκια, καὶ στὶς ἐπαρ-
 χίαι σ' ὄλα τὰ πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΜΙΑ ΕΞΗΓΗΣΗ

Ἀπάνω στὸ ἄρθρο μου γιὰ τὸν Ἐκπαιδευτικὸν
 Ὀμιλο ποὺ δημοσιεύτηκε στὸν ἀριθ. 462 τοῦ «Νου-
 μά» ἔγιναν πολλὰ σχόλια καὶ συζητήσεις, ποὺ μὲ
 ἀναγκάζουν νὰ πῶ σήμερα λίγα ἐξηγητικὰ λόγια.
 Πρῶτ' ἀπ' ὄλα θὰ τονίσω, πὼς ἐξὸν ἀπ' τὸν ἐπίση-
 μον Ὀμιλο τὰ γραφόμενά μου βρῆκαν γενικὴ ἐπιδο-
 κιμασία τόσο ἀπὸ κείνους ποὺ, βλέποντας ἀπὸ κον-
 τὰ τὰ πράμματα, εἶχαν σκημάτισε τὴν ἴδια πεποί-
 θηση, ὅσο κι ἀπὸ κείνους ποὺ, χωρὶς νὰ τὸ ἔχουν πο-
 λυκαταλάβει πὼς κινιέται ὁ Ὀμιλος, πείστηκαν ἀπ'
 τὸ ἄρθρο μου, ἀφοῦ μάλιστα ἤξεραν πὼς βρισκόμου-
 να καὶ βρίσκουμαι σὲ ἀριστες προσωπικὲς σχέσεις
 μὲ τὸν ἐπίσημον Ὀμιλο καὶ πὼς ἐπὶ μῆνες τώρα εἶ-
 μον ἀπ' τοὺς ταχτικώτερους καὶ ζωηρότερους θα-
 μῶνες τοῦ Κέντρου. Μὰ τὸν ἐπίσημον Ὀμιλο, τὸν
 τάραξε τὸ ἄρθρο μου γιὰ τίς ἀλήθειαι ποὺ ἔγραφε
 κι ὁμως ἐγὼ δὲν τόνιζα παρὰ τίς συνέπειαι ποὺ ἔ-
 θγαιναν ἀπ' τὰ Προλεγόμενα, τὰ βγαλμένα ἀπ' τὸν
 ἴδιο τὸν ἐπίσημον Ὀμιλο. Αὐτὰ μᾶς λέν, πὼς ὁ Ὀ-
 μιλος δὲν εἶναι πιά ἐκπαιδευτικὸς, μὰ γενικὰ ἀ-
 ναμορφωτικὸς τῆς κοινωνίας — πρᾶμα ποὺ δὲν ἀπο-
 κλείει τὸ πρῶτο, μὰ καὶ δὲν καλύπτεται ἀπ' αὐτό.
 Αὐτὰ μᾶς λέν, πὼς ὁ Ὀμιλος πολεμάει ὄχι μόνο
 μέρος ἀπ' τὰ καθεστῶτα, δηλ. τὸ γλωσσικὸ καὶ τὸ
 ἐκπαιδευτικὸ, μὰ ὀλόκληρη τὴ σημερινὴ κατάστα-
 ση, ὀλόκληρο τὸ σημερινὸ κόσμον — κόσμον, ποὺ πρέ-